1951
ଜାନୁଆରୀ 25

ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ

[ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଶ୍ରୀ ହରିଲାଲ କାନିୟା, ସୟଦ୍ ଫଜଲ୍ ଅଲ୍ଲୀ, ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ମୁଖାର୍ଜୀୟା, ଦାସ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) - ପ୍ରତିଷେଧକ ଅଟକ - ଅଟକ ରଖିବାର କାରଣ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଜଣାଇବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ - ନିବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦେବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ - 15 ଦିନ ପରେ କାରଣ ଗୁଡିକର ଉପସ୍ଥାପନ - 4 ମାସ ପରେ "ଅନୁପୂରକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ"ର ଉପସ୍ଥାପନ - ଅଟକର ବୈଧତା - ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ ଏବଂ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିରୂପଣ - ପ୍ରଥମେ କାରଣ ଏବଂ ପରେ ବିବରଣୀ ଯୋଗାଇବା - ବୈଧତା - ସମାନ ତାରିଖରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ମୁଦ୍ରିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା - ଅଟକ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା

ବେଙ୍ଗଲ ଅପରାଧିକ ଆଇନ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1930 ଅନୁଯାୟୀ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ, 26 ଫେବୃଆରୀ, 1950ରେ 1950ର ପ୍ରତିଷେଧକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଟକାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବାର କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ 14 ମାର୍ଚ୍ଚରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 16 ଜୁଲାଇରେ ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ "ଅନୁପୂରକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ" ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା 14 ମାର୍ଚ୍ଚରେ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମାନୁବୃତ୍ତି ଥିଲା । ଜୁଲାଇ 22 କିମ୍ବା 23 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ କାରଣ ସମୂହ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଆଧାରରେ ଅଟକାଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅବୈଧ ଥିଲା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରି ସେମାନେ କଲିକତାର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ *ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଆଜ୍ଞାଦେଶ* ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା, ଫଜଲ୍ ଅଲ୍ଲୀ, ମୁଖାର୍ଜୀୟା ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ: - (i) ମାମଲାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଶେଷ କରି ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ ଫେବୃଆରୀ, 1950 ରେ ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହେବା ପରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ମାମଲାକୁ ହାତକୁ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ଯଥାଶୀଘ୍ର" ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ କାରଣଗୁଡିକ ସୂଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା;

(ii) ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଏକ ନିବେଦନ କରିବାକୁ "ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ" ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଯେହେତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୋଗାଯୋଗରେ କୌଣସି ନୂତନ କିମ୍ବା ଅତିରିକ୍ତ କାରଣ ନଥିଲା (ଯଦିଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ "ଅନୁପୂରକ କାରଣ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିଲା), ବରଂ 14 ମାର୍ଚ୍ଚରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ମୁଖ୍ୟ କାରଣଗୁଡ଼ିକର କେବଳ ଉପସ୍ଥାପିତ ବିବରଣୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା, 16 ଜୁଲାଇ ଏବଂ 22 ଜୁଲାଇରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଅଧିକ ବିବରଣୀ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା;

(iii) କେବଳ କାରଣଟି ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ଆଦୌ କୌଣସି କାରଣ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ 'ସନ୍ତୁଷ୍ଟ' କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ; ସରକାରଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରହିପାରୁନଥିବା ଏକ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣ ସହ ଏକ 'ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ' କାରଣ ସମାନ ସ୍ତରରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୁଏ ନାହିଁ;

(iv) ସରକାରଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା, ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚର ବିଷୟ ନୁହେଁ; କିନ୍ତୁ କେବଳ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତାକୁ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରିବ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସଙ୍କ *ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା* – ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ପରିସ୍ଥିତିରେ ରାତାରାତି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ନୂତନ ଅଟକାଦେଶ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟଟି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ଅସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସଙ୍କେତ କରିଥାଏ କାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବେକ ପ୍ରୟୋଗ କରିସାରିଥିଲେ ଏବଂ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ପକ୍ଷପାତମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କରିବାରୁ ରୋକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

1951

ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ

ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା

ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ ବନାମ *ଆତ୍ମା ରାମ ଶ୍ରୀଧର ବୈଦ୍ୟ* ପୃଷ୍ଠା 167 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ, କୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: (ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 24/1950) । ଅପରାଧିକ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 361/1950 ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏ. ସି. ଗୁପ୍ତା* ଏବଂ *ସୁଧାଂଶୁ ଶେଖର ମୁଖାର୍ଜୀ* (ସେମାନଙ୍କ ସହିତ, *ଅରୁଣ କୁମାର ଦତ୍ତ* ଏବଂ *ଏସ୍. ଏନ୍. ମୁଖାର୍ଜୀ*) ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମହାନ୍ୟାୟବାଦୀ, *ଏମ୍. ସି. ସେତଲୱାଦ* (ତାଙ୍କ ସହିତ, *ବି. ସେନ୍*) ।

ଜାନୁଆରୀ 25, 1951 । ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା, ଫଜଲ୍ ଅଲ୍ଲୀ, ମୁଖାର୍ଜୀୟା ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଦାସ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ ଅଲଗା ଅଲଗା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା - କଲିକତାସ୍ଥିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟରୁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଏକ ଅପିଲ ଅଟେ, ଯାହା ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କର *ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ* ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା । ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ, ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ, 1950 ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକାଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ 26 ଫେବୃଆରୀ, 1950 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ ଅଟକ ରଖିବାର କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଦର୍ଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରୁଛୁ:

"ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ, 1950, (1950 ର ଅଧିନିୟମ IV)ର ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1)ର ଖଣ୍ଡ (a)ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଅଟକାଦେଶକୁ ଅନୁସରଣ କରି, ଆପଣଙ୍କୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଆଧାରରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଛି: -

(1) ଭାରତୀୟ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ସହ ଏହାର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନଗୁଡିକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ, ଯାହା ଭାରତୀୟ ଫୌଜଦାରୀ ଆଇନ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ (1908 ର ଅଧିନିୟମ XIV) ର ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବେଆଇନ ଘୋଷିତ ହୋଇଛି, ଏବଂ ଯାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ମାରାତ୍ମକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, ଚୋରି, ଡକାୟତି, ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ଏବଂ ହତ୍ୟା

ଏବଂ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଏବଂ ଗୁଳିଗୋଳା ଏବଂ ବିସ୍ଫୋରକ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ଦଙ୍ଗା ଘଟାଇବା ଅଟେ, ଆପଣ ସହାୟତା କରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ଜନ ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ରୋକିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(2) କିଶାନ ଫ୍ରଣ୍ଟରେ ସି. ପି. ଆଇ. ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ଆପଣ ହାଓଡା ଜିଲ୍ଲାର କୃଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରରୋଚନା ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅରାଜକତା ଓ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଛନ୍ତି:

ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି:

ସି. ପି. ଆଇ. ର ଜଣେ କର୍ମୀ ଭାବରେ ଆପଣ କଲିକତାରେ ଟ୍ରାମୱେ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରରୋଚନା ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ହଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଦେଇଥିବା ଭାଷଣରେ ଆପଣ ପ୍ରକୃତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ହିଂସା ଏବଂ ଅରାଜକତା କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲେ; ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।"

16 ଜୁଲାଇ, 1950 ରେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସରକାର ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଟକ ପାଇଁ "14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950ରେ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି ରଖି, ଅନୁପୂରକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ" ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଏକ ନିଦର୍ଶନ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:-

"14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950ର ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 6163 H. S. ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି ରଖି, ଅଟକ ରଖିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଉଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:-

ଆପଣ ବଙ୍ଗଳା ଚଟକର ମଜଦୁର ସଂଘର ସମ୍ପାଦକ ଭାବରେ, ବାଣିଜ୍ୟିକ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ, 'ଖବର' ଖବରକାଗଜ (ସି. ପି. ଆଇ. ସମ୍ବାଦପତ୍ର)ର ସମ୍ମାନଜନକ ସାମ୍ବାଦିକ ଭାବରେ ସି. ପି. ଆଇ. ର ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ, 29 ଜୁଲାଇ, 1947 ରେ, ହାଓଡ଼ାରେ ସରକାରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଚାର କରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଆପଣ ଏକ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରତି କ୍ଷତିକାରକ ଶୈଳୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି ।"

ପ୍ରଥମ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଭଳି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଏହି "ଅନୁପୂରକ କାରଣ" ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 491 ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲକାରୀମାନେ ପୃଥକ ଭାବରେ *ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ* ଆଦେଶ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ 21 ଜୁଲାଇ, 1950ରେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଏକ ଆଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ । 1950 ମସିହାର ଜୁଲାଇ 22 କିମ୍ବା 23 ତାରିଖରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାର ଗୋଟିଏ ନିଦର୍ଶନ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:-

"14 ଜୁଲାଇ, 1950 ତାରିଖର ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 12820 ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଜାରି ରଖି, ଅଟକ ରଖିବାର ଅତିରିକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଯାଉଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:-

1. 19 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1947 ମସିହାରେ କଲିକତା ଟ୍ରାମୱେ ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଆୟୋଜିତ ଏକ ବୈଠକରେ ଆପଣ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 20 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1947ରେ ଟ୍ରାମ କାର ଗୁଡ଼ିକ ବାହାର କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରୟାସ ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିବ ଏବଂ ଆପଣ ଆହୁରି କହିଥିଲେ ଯେ ଯଦି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଟ୍ରାମ ସେବା ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ତେବେ ଆପଣ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନେ ଟ୍ରାମ ଲାଇନ୍ ହଟାଇବାକୁ ଏବଂ ତାର କାଟିବାକୁ ଦ୍ୱିଧା କରିବେ ନାହିଁ ।

2. 13 ଜୁନ୍, 1948ରେ ଆପଣ ଛାତ୍ର ମହାସଙ୍ଘ (ସି. ପି. ଆଇ. ନିୟନ୍ତ୍ରିତ) ଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏକ ବୈଠକରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଭାରତୀୟ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଏବଂ ଏହାର ସଂଗଠନ ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ସମଗ୍ର ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ଫଳରେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ଆମ ନିକଟରେ ଅପିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ, ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରଥମେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 14 ତାରିଖରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ର ଅନୁପାଳନ ନଥିଲା, କାରଣ ସେହି କାରଣଗୁଡ଼ିକ "ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" ସୂଚିତ କରାଯାଇନଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି

ଅନୁଯାୟୀ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ ସହମତ ଅଟୁ ଏବଂ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅଟୁ । ବେଙ୍ଗଲ ଅପରାଧିକ ଆଇନ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1930 ଅନୁଯାୟୀ, ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 1950ର ଫେବୃଆରୀ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଥିଲା । ଭାରତର ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା 1950ର ଫେବୃଆରୀର ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ, 1950 ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମସ୍ତ ଅଟକ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ 26 ଫେବୃଆରୀ, 1950 ରେ ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଯେ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ମାମଲାର ଫଏସଲା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଆମେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କର ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ପରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ଏବଂ ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯାହା ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିଷୟରେ ଥିଲା, ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଥିଲା । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950(1)ରେ ଆଜି ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରେ ଆମେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ଦୁଇଟି ଅଧିକାରର ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରିଛୁ । ଏହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଏହି ଅପିଲର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆମକୁ ସେହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଯେତେବେଳେ 16 ଜୁଲାଇ, 1950 ରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ସଞ୍ଚାରପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ, ସେମାନେ ଏହାକୁ "ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ସହ ଜାରି" ଏବଂ "ଆପଣଙ୍କ ଅଟକ ପାଇଁ ଅନୁପୂରକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ଏହି ସଞ୍ଚାରପତ୍ରର ଶବ୍ଦାବଳୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅତିରିକ୍ତ ଆଧାର ଥିଲା ଯାହା ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22

(1) ଉଲ୍ଲିଖିତ, ପୃଷ୍ଠା 167

1951
ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା

(5) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ "ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଅଟକାଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ସେମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଟକର କାରଣ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି 26 ଫେବୃଆରୀ, 1950 ରେ ଅଟକ ରଖିଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କେବଳ ସେହି କାରଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ବିଷୟରେ ସେମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 14 ରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଥିଲେ, ତେବେ ସେମାନେ ଅତିରିକ୍ତ ଆଧାରରେ ଅଟକକୁ ସମର୍ଥନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯାହା ସେହି ଦିନ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନଥିଲା ଏବଂ ଯାହା ସେମାନେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଗାଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଚାରି ମାସ ପରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଯୋଗାଯୋଗର ତଥ୍ୟ ଏହା ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯେ ମୂଳ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଚାର ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଆମ ମତରେ ଏହି ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଗାଯୋଗର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ "ଅନୁପୂରକ ଆଧାର" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିରିକ୍ତ କିମ୍ବା ନୂତନ ଆଧାର ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ, ତାହା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950([1])ରେ ଆମର ରାୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ପରି ସେଗୁଡିକ ନୂତନ ଆଧାର କି, ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସେହିପରି ଭାବରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୋଗାଯୋଗର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଯାଞ୍ଚ କରି ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରର ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଖ୍ୟ ବିବରଣୀକୁ ସେମାନେ କେବଳ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନୂଆ ଆଧାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ ନୂଆ କିମ୍ବା ସଦ୍ୟ ଆଧାର ନୁହେଁ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଆମେ ସହମତ ଅଟୁ । ଆମେ ଏହାକୁ ସଠିକ୍ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଯୋଗାଯୋଗର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବକୁ କେବଳ ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପଢ଼ିବା ଏବଂ ଏକାଠି ବିଚାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ମୂଳ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଯୋଗାଯୋଗକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଆଧାର ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଏହି ଯୁକ୍ତି ପୁଣି ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର ଅଟେ । ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଯେ ଏହି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ପରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା, ଜରୁରୀ ରୂପେ ଦର୍ଶାଏନାହିଁ

(1) ଉଲ୍ଲିଖିତ, ପୃଷ୍ଠା 167

1951
ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା

ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 14 ତାରିଖରେ ସେମାନେ ସଞ୍ଚାରପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରିବା ସମୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜଣାନଥିଲା । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950ରେ ଆମ ରାୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଯେ, 16 ଜୁଲାଇ, 1950ର ଏହି ଯୋଗାଯୋଗ "ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" ନଥିଲା, ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଯଦି ଅଟକ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏହି ଅଂଶ ପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେବେ ସେହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅଦାଲତରେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବିଧିର କୌଣସି ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ଭିନ୍ନ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାର ଆମେ କୌଣସି କାରଣ ଦେଖୁନାହୁଁ ।

ଏହା ପରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ଆଧାର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ "ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ" ସେଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950 ରେ ଆମେ ଆମର ରାୟରେ ଯାହା କହିଛୁ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମର କିଛି ଯୋଡିବା ପାଇଁ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ "ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣଗୁଡ଼ିକ" ସହ "ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣଗୁଡ଼ିକ" ସମାନ ସ୍ତରରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୁଏ । ଅଟକ ଆଦେଶ ଦେଉଥିବା ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ସହିତ ଏକ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ସେହି ରାୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ ଯଦି କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ ଏବଂ କୌଣସି ନିବେଦନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ତେବେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି, ଯାହା ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ, ତାହା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଯୁକ୍ତି ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ମିଶ୍ରଣ କରେ । କାରଣଗୁଡ଼ିକର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା, ଯାହା ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକୁ ଉତ୍ଥାପନ କରିଥାଏ, ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷଣର ଏକ ବିଷୟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ କେବଳ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ କାରଣଗୁଡ଼ିକର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ ଉଭୟ ପରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସମାନ ହେବା ଉଚିତ୍ । ସନ୍ତୁଷ୍ଟିର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ, ଯାହା ଅନେକ ସମୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ସମାନ ଆଧାରଗୁଡିକୁ ନେଇ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନହୋଇପାରନ୍ତି । ତେବେ ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି

1951
ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ
ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା

ସେହି ଦିଗଟି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 (5) ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସନ୍ଧାନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ ଅଦାଲତ ପାଇଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିଛି । ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଯେ ନିବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଯଦି କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ କିମ୍ବା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ, ତେବେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପାଇଁ କାରଣଗୁଡିକ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପ୍ରଥମ ଯୋଗାଯୋଗରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଯଥେଷ୍ଟ ଯେ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଆଧାର ସାଧାରଣ ହୋଇଥିବାବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଧାର ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950ରେ ତାଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଯୋଗାଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମତରେ ସେହି ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 14ରେ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସୂଚନାପତ୍ର ଏବଂ ଜୁଲାଇରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୂଚନାପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଆମ ପାଖରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗମ୍ଭୀରତାର ସହ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଆମେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରୁ ଭିନ୍ନ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ଦେଖୁନାହୁଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅପିଲଟି ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ - ଏହି ଅପିଲକୁ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950 (*ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ଆତ୍ମା ରାମ ଶ୍ରୀଧର ବୈଦ୍ୟ)* ([1]) ସହିତ ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ଏଥିରେ ଜଡିତ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଏହା ସମାନ ଥିଲା । ସେହି ମାମଲାରେ ଆଜି ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛି, ଏହି ଅପିଲ ସଫଳ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ମୁଁ ସହମତ ଯେ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ - କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ବିଚାରପୀଠର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ 100 ଜଣ ଅଟକବନ୍ଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲରେ ସେହି ସମାନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟର ଅପିଲରେ ଅଟକବନ୍ଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅପିଲରେ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହା ଥିଲା ଯେ "ରାତାରାତି" ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ନୂତନ ଅଟକାଦେଶ ପ୍ରଦାନ

(1) ଉଲ୍ଲିଖିତ, ପୃ. 167

କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟଟି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସଙ୍କେତ କରିଥାଏ, କାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲାରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବେକ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଉଚିତ୍ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବି ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଟକବନ୍ଦୀଙ୍କ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ କରିସାରିଥିଲେ ଏବଂ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ରୋକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଟକାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିନିୟମଗୁଡିକର ବୈଧତା ଏବଂ ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରତିଷେଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହେବା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ ଥିବାରୁ ନୂତନ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଟକାଦେଶର ସୁବିଧାଜନକତା ବିଷୟରେ ଯେହେତୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥିର କରିସାରିଛନ୍ତି, ବର୍ତ୍ତମାନ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ବିସ୍ତୃତ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରୟୋଗ ମୋତେ ଆଦୌ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ମୁଁ ଭାବୁନାହିଁ ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କୌଣସି ଅବହେଳା ଥିଲା ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅସାଧୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରିବ । ମୋ ମତରେ, ଅନ୍ୟ ଅପିଲରେ ମୋ ରାୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର* କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିବାରୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ଆଧାର ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଟକବନ୍ଦୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଟକ ରଖିବାର ଏକ କିମ୍ବା ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଧାର ଥିଲା ଯାହା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ । ତେଣୁ, ଅନୁପୂରକ ବିବରଣୀର ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠୁନାହିଁ । ମୋ ମତରେ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରୋକ୍ସବର୍ଗ ଯେଉଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ, ତାହା ସଠିକ୍ ଥିଲା ଏବଂ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିଲା, ଏବଂ, ସେଥିପାଇଁ, ଏହି ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: ପି. କେ. ଚାଟାର୍ଜୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: ପି. କେ. ବୋଷ ।

1951

ତାରାପଦ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ

ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କାନିୟା

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ